

YÖK, KORONAVİRÜS SALGINI DÖNEMİNDE ENGELLİ ÖĞRENCİLERİN EĞİTİME ERİŞİMİNİ MERCEK ALTINA ALDI

3 Aralık 2020

Yükseköğretim Kurulumuz “**Engelsiz Erişim ve Engelsiz Eğitim**” başlıkları altında yapmış olduğu çalışmalarla yükseköğretim kurumlarımızı tüm öğrencilerimiz için erişilebilir kılmayı hedeflemektedir. Nitekim bu bağlamda 2018 yılında ilki verilen **Engelsiz Üniversite Ödülleri**, üniversitemizi fiziksel mekânlarda, eğitimde ve sosyokültürel faaliyetlerde erişilebilir kılmak için özendirici, teşvik edici olmuş ve pek çok üniversitemiz bu konuda komisyonlar oluşturarak çalışmalarına hız kazandırmıştır. Ödüllerin ilk verildiği **2018 yılında 41 üniversiteden 318 başvuru var iken 2020 yılında bu sayı 116 üniversiteden 841'e** yükselmiştir.

Hâlihazırda **YÖKSİS verilerine göre 51.647 engelli öğrencimiz** bulunmaktadır. Bu öğrencilerimizin **27.782'si önlisans, 23.581'i lisans, 236'sı yüksek lisans ve 48'i doktora** düzeyinde eğitim görmektedir. Öğrencilerin %89'u açıköğretim programlarında yer almaktadır.

Örgün eğitimin erişilebilir kılınması durumunda tüm derecelerde ve özellikle de lisansüstü seviyede eğitime kazandırılmaları mümkün olacaktır. **Bir programın görme engelli bir birey için erişilebilir kılınması ile otizm spektrum bozukluğu olan bir bireye erişilebilir kılınması farklılık arz etmektedir. Bunun için farklı engel gruplarına yönelik farklı tedbirler alınması gerekmektedir.**

Fiziksel engelli ve görme engelli öğrencilerimizin diğer gruplara göre yükseköğretime erişimi görece daha yüksektir. Yükseköğretim Kurulumuz son yıllarda almış olduğu kararlarla işitme engelli veya otizm spektrum bozukluğu gibi farklı engelli gruplarından öğrencilerimizi de yükseköğretime kazandırmayı hedeflemektedir. Maalesef eğitimde erişilebilirlik konusunda yapılan çalışmalar, ivme kazanmış olmakla birlikte henüz istenilen seviyeye ulaşmamıştır. Yine ödüller bağlamında sosyokültürel faaliyetlerde erişilebilirlik konusunda engellilere yönelik faaliyetlerden ziyade engelli öğrenciler tarafından düzenlenen faaliyetler göz önünde bulundurulmakta ve onların kampüs yaşamına kazandırılması önemsenmektedir.

Engelli öğrenci sayılarının YÖKSİS'te kayıtlı bulunanlardan daha yüksek olduğu tahmin edilmektedir. Öğrencilerin engel durumlarını üniversitelerine bildirmemesi durumunda maalesef gerçek rakamlar YÖKSİS verilerine yansımamaktadır. Bu bağlamda tüm engelli öğrencilere ulaşmak için yükseköğretim kurumlarımızın farkındalık artırıcı çalışmalar yapması beklenmektedir.

KÜRESEL SALGIN SÜRECİNDE

YÜKSEKÖĞRETİMDEKİ ENGELLİ ÖĞRENCİLERİMİZE YÖNELİK ALINAN TEDBİRLER

Küresel salgın sürecinde uzaktan, dijital ortamda eğitim devam ederken süregelen hastalığı bulunan veya engelli olan öğrencilerimiz farklı problemlerle karşılaşmaktadırlar. Bu bağlamda KOVID-19 salgınına yönelik alınan her kararda, bu öğrencilerimizin de gözetilerek eğitim ve öğretim süreçlerinin aksamaması için gerekli tedbirlerin alınması yükseköğretim kurumlarımıza hatırlatılmıştır. Sadece farkındalık arttırarak sunumlarda, ders hazırlıklarında ve ders anlatımında dikkat edilecek “küçük değişikliklerin bu öğrencilerimiz için büyük anlam ifade edeceğinin” altı çizilmiştir.

Konuyla ilgili olarak '**Küresel Salgında Yeni Normalleşme Süreci Rehberi**' ile '**Küresel Salgın Bağlamında Yükseköğretim Kurumlarında Sağlıklı ve Temiz Ortamların Geliştirilmesi Kılavuzu**' nda uzaktan öğretimi süregelen hastalığı bulunan ve engelli öğrencilerimize mümkün olduğunca erişilebilir kılmak için gerekli tedbirlerin imkânlar çerçevesinde alınmasına yönelik aşağıdaki ifadelere yer verilmiştir:

- *Üniversitelerin ilgili programlarında engelli öğrencilerin bulunup bulunmadığı belirlenerek engel grubuna göre alınması gereken önlemler konusunda dersi veren öğretim elemanı bilgilendirilmelidir.*
- *Canlı ders bağlantıları için engelli öğrencilerle görüşülerek canlı ders platformunda yaşanan sorunların giderilmesi için tedbir alınmalıdır.*
- *Kullanılan uzaktan eğitim sistemlerine yönelik yazılı olarak da bu öğrencilere bilgi verilmelidir.*
- *İşitme engelli öğrencilerimiz için ders içeriklerinin metin olarak da sağlanması, ders anlatımlarının mümkünse alt yazılı olarak da verilmesi, ders içeriğinin önceden metin olarak öğrenciye gönderilmesi; görme engelli öğrencilerimizin okuyucu sistemlerinin kullanabileceği zengin metin biçimlerinin metinlerde kullanımı açısından özen gösterilmesi, sunumlarda büyük punto ve kontrast renk kullanılması, görsel içeriklerin, grafik ve tabloların ders anlatımı sırasında betimlenmesi, özellikle sınavlarda grafiklerin betimlenmesi; sınavlarda engel durumuna göre ek süre tanınması gibi tedbirler değerlendirilmelidir.*
- *Zihinsel engelli ve otizm spektrum bozukluğu bulunan az sayıda öğrencinin de yükseköğretimle bağlantısının kopmaması için özen gösterilmesi, düzenli aralıklarla aile ve öğrenciyle temasa geçilmesi, gerekirse psikoloji ve diğer alanlardan akademisyenlerden de destek alınması imkânlar dâhilinde sağlanmalıdır.*
- *Süregelen hastalığı bulunan öğrencilerin, bu durumu belirtmek üzere başvurmaları durumunda gereksinimleri hastalığı çerçevesinde değerlendirilmelidir.*

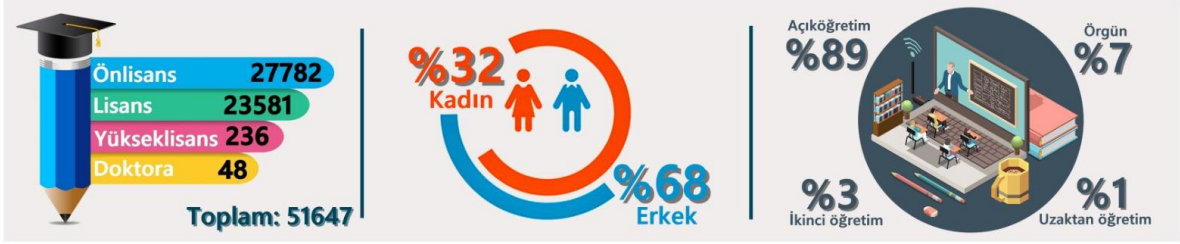
ENGELLİ ÖĞRENCİLERİN KÜRESEL SALGIN SÜRECİNDE EĞİTİME ERİŞİMİ İÇİN YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA ALINAN TEDBİRLERE İLİŞKİN ANKET SONUÇLARI

KOVID-19 Küresel Salgını sürecinde yükseköğretim kurumlarında eğitim ve öğretim süreçleri ağırlıklı olarak uzaktan ve çevirim içi uygulamalarla yürütülmektedir. Bu süreçte engelli öğrencilere yönelik olarak alınan tedbirleri ve mevcut durumu değerlendirmek üzere **YÖK Engelli Öğrenci Çalışma Grubu'nda yer alan akademisyenler tarafından** bir anket hazırlanarak yükseköğretim kurumlarımıza gönderilmiştir.

Ankete 195 yükseköğretim kurumu katılmıştır. Uzaktan eğitim sürecinde alınan tedbirler ile öğrenciler ve ailelerine yönelik psikososyal destekler sorgulanmıştır.

Anket sonuçları için [tıklayınız.](#)

Engelli Öğrenci Dağılımı

*2020 YÖKSİS verileri

2018 Yılı Engelsiz Üniversite Ödülleri

41 Üniversite **318** Başvuru

2019 Yılı Engelsiz Üniversite Ödülleri

81 Üniversite **653** Başvuru

2020 Yılı Engelsiz Üniversite Ödülleri

116 Üniversite **841** Başvuru

